

ZARFLAR (BELİRTEÇLER)

△ Fiillerin, sıfatların, fiilimsilerin anlamlarını zaman, durum,soru, yer-yön bakımından niteleyen sözcük türüne “zarf” denir.

- güzel anlattı
- çok güzel anlattı
- güzel anlatarak
- en güzel örnek
- Yavaş yavaş yürüyordu.
- Birazcık ağlamış.
- Yarın geleceğim.
- Aşağı gel.

△ Zarflar, kendi içerisinde beş gruba ayrılır.

- 1.Durum Zarfları
- 2.Zaman Zarfları
3. Yer- Yön zarfları
- 4.Azlık-Çokluk Zarfı
- 5.Soru Zarfı

1. DURUM ZARFLARI

△ Fiillerin önüne gelerek fiillerin durumunu belirten zarflardır. Fiillere sorulan “nasıl” sorusuna cevap verirler.

- Sınavdaki soruları dikkatlice okudu.
- Hızlıca diğer odaya geçti.
- Ödevlerini gizlice yaptı.
- Bizim takım maçı rahat bir şekilde kazandı.

! DİKKAT

İsme sorulan “nasıl” sorusu sıfatı, fiile sorulan “nasıl” sorusu ise zarfı buldurur.

- Ağlayarak ayrıldık.
- Mutlu insanlar başarılı olur.

2.ZAMAN ZARFLARI

△ Fiilde belirtilen işin ne zaman yapıldığını bildiren sözcük ya da sözcük gruplarına zaman zarfı denir.

△ Zaman zarfları fiile sorulan “ne zaman” sorusuna cevap verir.

- Dün akşam beraber yemek yedik.
- Gelecek hafta mezuniyet törenine katılacağız.
- Onunla sabahları mesajlaşırdık.

3. YER-YÖN ZARFLARI

△ Fiilleri yer- yön bakımından niteleyen zarflara “yer-yön zarfı” denir.

△ Fiile sorulan “nereye” sorusuna cevap verir.

△ Yer-yön zarfları sekiz tanedir ve asla ek almaz. "İçeri, dışarı, aşağı, yukarı, ileri, geri, öte, beri" sözcükleri yer-yön zarfı olarak kullanılır.

- Denize girmek için ileri gidelim.
- Balıkçılar, ağıları tekneden aşağı attı.
- Çay içmek isteyenler yukarı gelsin.

! DİKKAT

- Öğrencileri yukarı çağırdı.
- Öğrencileri yukarıya çağırdı.

4. MİKTAR (AZLIK ÇOKLUK) ZARFLARI

△ Fiillerin anlamını miktar (azlık-çokluk) yönünden etkileyen sözcüklere ve söz gruplarına "miktar zarfı" denir.

△ Bu zarflar, sıfatların ve zarfların anlamını derecelendirip söze "üstünlük, eşitlik, aşırılık" anlamları da verir.

△ Fiillere, sıfatlara ve zarflara sorulan "ne kadar" sorusunun cevabı miktar zarfıdır.

- İkram edilen yemekleri çok beğenmişler.
- Maçı kaybettiğimiz gün epey üzülmüştüm.
- Önüme bir koyun sürüsü çıkınca biraz telaşlandım.
- Bu bina diğerinden daha sağlam görünüyor.
- En pahalı arabaları burada görebilirsiniz.
- Bizim takım maçı rahat bir şekilde kazandı.

5. SORU ZARFLARI

△ Fiillerin anlamını soru yoluyla belirten zarflardır.

△ Bu zarflar diğer zarf türlerini buldurmaya yönelik soru sözcükleridir.

△ "Nasıl, ne zaman, ne kadar, niçin, neden, nere" sözcükleri soru zarfıdır.

- Tiyatro etkinliği ne zaman başlayacak?
- Bu şekerlemelerden ne kadar alalım?
- Buraya nasıl geldin?

! DİKKAT

△ Bazı soru sözcükleri farklı görevlerde kullanılabilir.

- Sabah sabah ne ağlıyorsun?
- Müdür bey size ne hediye etti?
- Piknik için ne tarafa gitmek gerekiyor?

△ Aşağıdaki cümlelerde yer alan zarfları bulalım.

- Pencerenizi açık bırakmayınız.
- İşe alındığımızı akşama doğru haber verdiler.
- Görevi kabul etmek için hemen ileri atıldım.
- Bu kasaba tatilciler tarafından az biliniyor.
- Yemeğinin ne zaman hazır olmasını istersin?.
- Onun yerine daha becerikli bir eleman almışlar.

ÖRNEK

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük durum zarfıdır?

- A) Ünlü ressamın tabloları güzel sanatlar salonunda görülebilir.
- B) Müzenin tarihî eserler bölümü hafta içi her gün ziyaret edilebilir.
- C) Okulumuzda küçük bir el işi sergisi açıp kendi yaptığımız ürünleri burada sergileyeceğiz.
- D) Tarif ettiğiniz binanın yerini kolayca bulmuştuk.

ÖRNEK

Zaman zarfları, fiilin bildirdiği iş, oluş ve hareketin ne zaman yapıldığını belirten zarflardır.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde zaman zarfı vardır?

- A) Yaz meyveleri vücudun su ihtiyacını karşılıyor.
- B) Sağlıklı olmak için dengeli beslenmeye dikkat etmelisin.
- C) Babam ve annem hafta sonları birlikte sahilde yürürdü.
- D) Doktoru ona ağır ve yağlı yemekler yememesini söylemiş.

ÖRNEK

Nitelik bildiren sözcükler isimden önce gelerek o ismi etkilerse sıfat, fiilden önce gelerek fiili belirtirse zarf görevinde olur.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde ikileme, durum zarfı görevinde kullanılmıştır?

- A) Köyde sarı sarı ekin tarlaları hasat mevsiminin yaklaştığını haber veriyor.
- B) Arkadaşımız iki üç dakika içinde yanımızda olacaktı.
- C) İş vaktinde bitirmek için canla başla çalışmıştık.
- D) Ağaçların uzun uzun dalları arasında sincaplar ve kuşlar yaşıyordu.

ÖRNEK

- I. Yakın zamana kadar bu yoldaki bakım çalışması bitecekti.
- II. Otobüsün arka tarafına doğru ilerleyelim, lütfen!
- III. Kalabalık araç trafiğinin olduğu yerlerde yavaş ve dikkatli yürüyünüz.
- IV. Okulun önünde kardeşim bizi sabırsızlıkla bekliyordu.

Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangilerinde durum zarfı kullanılmıştır?

- A) I ve II.
- B) II ve IV.
- C) II ve III.
- D) III ve IV.

ÖRNEK

- I. Arkadaşlarla bilgisayar oynamak için sen de yukarı gelsene!
- II. Buraya kadar gelmişsiniz buyurun oturmak için yukarı çıkalım.
- III. Bana yukarıda iki kişilik odaları olduğunu söylediler.
- IV. Yazın sahil kesimleri çok sıcak olduğundan yerli halk, yukarıya yaylalara çıkarlar.

Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangilerinde "yukarı" sözcüğü zarf görevinde kullanılmamıştır?

- A) I ve II.
- B) II ve III.
- C) II ve IV.
- D) III ve IV.

ÖRNEK

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde miktar ya da yer-yön zarfı kullanılmamıştır?

- A) Kardeşim ağzına kocaman bir lokma alıp çayını yudumladı.
- B) Başka mahalleye taşındığından beri onunla az görüşüyoruz.
- C) Eve her zamanki saatte dönmediğim için ailem birazcık telaşlanmış.
- D) Marangozhaneden ihtiyacın olan aleti alıp işin bitince geri getirsin.